

Gezi Yazısı - Cumhuriyet Edebiyatında Gezi

7. Kale civarında bir güzel dinlenip Akdamar'a gitmek üzere yola koyulduk. Karşımızda Gevaş Sıradağları karlı zirveleriyle bir harika görünüyor. Yolculuğun tamamına yakını göl manzaralı. Yeşil otlaklarda tereyağı, peynir, taze süt ve yayla etinin kaynağı koyun ve sığır sürüleri otluyor. Pazar olduğu için piknikçiler de boş durmamış. Kıyı boyunca mangal ve semaver başları civıl civıl. Kıyıya sıfır kahvaltılık salonları, Alanya'daki beş yıldızlı oteller gibi dip dibe uzayıp gidiyor. **Bu parçayla ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?**

- A) Betimleyici ögelere yer verilmiştir.
B) Dil, alıcıyı harekete geçirme işlevinde kullanılmıştır.
C) Tartışmacı anlatım ağır basmaktadır.
D) Kişileştirme sanatından yararlanılmıştır.
E) Anlatımda devrik cümleler vardır.

8. Dış kapının kemeri altından Tac Mahal'e bakıyoruz. Servili bir su kanalının sonunda onun klasik olduğu kadar esrarlı güzelliği ve bilhassa hatırası, bizi kendisine doğru çekiyor. Geniş bir mermer taraça ortasında büyük bir kubbe ve yanında daha küçük kubbeler... Nispetlerinde o kadar ahenk var ki uzaktan görülen o sadelik, yaklaştıkça bir ihtişam manasına bürünüyor. Kapı eşliğinde ise ulu ve baş döndürücü bir heybete dönüşüyor. **Bu parçanın türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Röportaj B) Anı C) Günlük
D) Gezi yazısı E) Deneme

9. Göğe doğru yükselen sivri burçlarıyla zamana direnen Dom Katedrali'nin kasvetli soğuk, küf kokulu iç kısmını gezdikten sonra ana giriş kapısından çıkıp meydanı boydan boya katederek köşedeki Dom Forum'a adeta sığındım. Katedral hakkında kaynaklarda "Almanya'nın Köln şehrindeki büyük katedralin ismidir. Katolik mezhebinin ibadethanesidir, inşaatı tam altı yüz otuz iki yıl sürmüştür. Gotik tarzdaki Köln Katedrali yedi bin metre kare alanda yüksekliği yüz elli metreyi bulan iki kulesiyle Unesco Kültür Mirası Listesi'nde yer alıyor." şeklinde bilgiler bulunmaktadır. **Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

- A) Tartışmacı bir üslupla yazılmıştır.
B) Öğretici bir metinden alınmamıştır.
C) Benzetme ve kişileştirmeler kullanılmıştır.
D) Şehrin tarihî geçmişi anlatılmıştır.
E) Yazar kendi ülkesinin kültürüyle gittiği ülkenin kültürünü karşılaştırmıştır.

10. Çağlayan sesleri ile gönül oyalayıp renklerine, resimlerine doyamadığımız bu şeyin adına tabiat diyoruz. Burada tabiatın her türlü varlığı: Lübnan çamları, yetişen yaylaları ile dağ ve orman tabiatı, denize yukarıdan bakan ve çağlayan döken sonra uzaklarda alçala alçala geniş ve derin bir kumsalda eriyen yalısı ile eşsiz bir kıyı tabiatı. Sağa döndüğümüzde gözlerinizi görünmez çizgileri ile dinlendiren, sola baktığınızda hayalinizi enginler rüyası içinde sallayan deniz tabiatı, iki taraça ile Toros eteklerine doğru geniş, düz avlık ve seyranlık ova tabiatı, hepsi, her çeşidi var.

Bu parçada gezi yazılarının aşağıda belirtilen özelliklerinden hangisi görülmez?

- A) Dilin göndergesel işlevinde kullanılması
B) Açıklayıcı betimlemelere yer verilmesi
C) Anlatılan yerin kültürel özelliklerinin tanıtılması
D) Gözlem ve görselliğin öne çıkarılması
E) Gezilen yerin doğa güzelliklerinin anlatılması

11. Adı geçen bağın ortasında, göğe uzanmış bir yüksek kubbedir ki güya aydınlık hamam camekânı gibi tepesi açıktır. Bu açık yerde altı adet ince mermer sütun üzerinde Kıyanıyan tacı gibi bir kubbecik vardır. Sanatkâr iş üstadı, bu küçük kubbenin ta tepesine halis altın ile yıldızlanmış bir çeşit demir mil üzerine bir bayrak yapmış, ne taraftan rüzgâr eserse o tarafa döner o bayrak. Garip görünüşlüdür. Ama aşağı büyük kubbe sekiz köşelidir. Bu kemerli kubbe içinde dahi sekiz kemer vardır. Her kemerin altında bir kış odası...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici anlatım kullanılmıştır.
B) Kişileştirme yapılmıştır.
C) Benzetme sanatından yararlanılmıştır.
D) Devrik ve eksiltile cümleye yer verilmiştir.
E) Öznel ve nesnel cümlelere örnek vardır.

